

2:10-18 Starting the process

1. The Elephantine Papyri <https://www.jstor.org/stable/3155577?seq=1>

2. Rabbeinu Gershom to Arachin 5b

דכתיב "לא לכם ולנו לבנות בית" כלומר הנהו סנבלט וטוביה דהוו עובדי כוכבים לא הניחום לבנות ולהקדיש לצורך בדיק הבית:
 As it is written, "It is not for you and us to build a house" – meaning, they did not permit Sanballat and Toviah, who were idolaters, to build and to dedicate for the upkeep of the building.

3. Toviah's reach Nehemiah 6:16-19

4. Talmud, Kiddushin 70a

"ממזרי" מנלן דכתיב "וישמע סנבלט החרוני וטוביה העבד העמוני" וכתיב "כי רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי חתן הוא לשכניה בן ארחה ויהוחנן בנו לקח את בת משלם בן ברכיה". קסבר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר
 There were *mamzerim* – How do we know? It is written, "And Sanballat the Choroni and Toviah, the Ammonite slave, heard" and "For many in Judea had sworn loyalty to [Toviah], for he was the son-in-law of Shechaniah ben Arach, and his son Yehochanan had taken the daughter of Meshulam ben Berechiah. [6:18]" The author believes that if an idolater or *eved* lives with a Jewish woman, the child is a *mamzer*.

5. R' Dov Zakheim, Nehemiah, pp. 67-68

The term "servant" in this context indicates that he was a servant of the king, or a royal official... That Tobiah did not approach the king directly appears to indicate that he was a Jew with no formal office or that he was a non-Jewish aristocrat and governor who, through marriage, had undergone a form of conversion and had aligned himself with the Judean upper classes... In contemptuously labelling Tobiah a servant, Nehemiah was indicating that he was a renegade who practiced a syncretic form of Judaism that incorporated idolatrous practices.

6. The journey, per Prof. Mordechai Zer-Kavod, Daat Mikra

Shaar HaGai	Southwest (facing Gei ben Hinom)
Ein HaTanin	Southeast
Shaar Ha'Ashpot	Southeast
Shaar Ha'Ayin	Southeast (near Gichon and the Silwan)
Breichat haMelech	Southeast
Nachal	North? (Nachal Kidron)

7. Malbim to Nehemiah 2:13

ואצאה בשער הגיא, שם היה בית נחמיה. וזה מבואר היטב ממ"ש (לקמן יב) שהשתי תודות הלכה אחת לימין לשער האשפות (שם פסוק ל"א), והשנית לשמאל למגדל התנורים (שם פסוק ל"ח) מבואר ששתיהן יצאו משער הגיא שהוא בין מגדל התנורים לשער האשפות (לקמן ג' י"א י"ד) ויצאו משם מפני ששם היה בית הפחה. ושער הגיא היה במערב ויצא מביתו לצד דרום ועבר מקום ששמו עין התנים אל שער האשפות שהוא אלף אמה (ג' י"ג).

"ואהי שבר", נראה שרצה לנסות אם החומה הישינה שנשארה חזקה שלא יצטרכו לסותרה, רק למלאות מקומות המפורצים...
 "And I departed at Shaar HaGai," where Nehemiah's house was. This is very clear from Chapter 12, where the two *todah* offerings walk, one to the right to Shaar ha'Ashpot (12:31) and the other to the left to Migdal HaTanurim (12:38), it is clear that both come from Shaar haGai which is between Migdal haTanurim and Shaar HaAshpot (3:11-14). They came from there because that was the house of the *pacha*. And Shaar haGai was in the west, and he left his house to the south, and crossed a place called Ein HaTanim to Shaar haAshpot, which is 1000 cubits. (3:13)

"And I broke" – It appears that he wished to test whether the remaining original wall was still strong, so that they would not need to demolish it, but only to fill the gaps...

8. Rashi to Nechemiah 2:12

כי כל האנשים מועטים אשר עמי הלכו ברגליהם אבל אני לבדי הייתי רוכב על בהמה שלא היו רוצים לרכוב על סוסיהם למען יהיו יוצאים מן העיר בצינעא בלא ידיעת אדם. והם הלכו לשבור ולהפיל חומות העיר בלילה ולהרבות פרצותיה למען יהיו בני העיר למחר להוטי' ומסכימים בעצה אחת עם נחמיה לבנות חומות העיר...

The few people who were with me went on foot, but I alone rode an animal, for they didn't want to ride horses so that they could leave the city discreetly, without anyone knowing. And they went to break and cast down the city's walls at night, and to increase its gaps, so that the residents would quickly agree the next day to the one plan with Nechemiah, to build the city's walls...

First Resistance

9. Metzudat David to Nechemiah 2:20

אף אם תלשינו למלך לומר כדברים האלה לא יועילו דבריכם להשבית המלאכה כי ד' יצליח לנו:

Even if you will complain to the king to say such things, your words will not help halt the work, for Gd will make us succeed.

10. Talmud Yerushalmi, Shekalim 1:4

ר' חזקיה אמר ר' סימון שאל מעתה אין מקבלין מהן לאמת המים ולהחומות העיר ומגדלותיה על שם (שנא') [נחמיה ב כ] ולכם אין חלק וגו':
Rabbi Chizkiyah said Rabbi Simon asked: Then we should not accept [donations] from them for the water channels and the city's walls and towers, from Nechemiah 2:10, "And you do not have a share"!